

Dosarul nr. 2r-755/21

Prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: S. Suvac)
Instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Pahopol, R. Pulbere, O. Cojocar)

DECIZIE

22 decembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Macari Tudor,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Macari Tudor împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne cu privire la repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 05 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea depusă de avocatul Ursu Elena, în interesele lui Macari Tudor, cu privire la repunerea apelului în termen și s-a restituit apelul declarat de avocatul Ursu Elena, în interesele lui Macari Tudor, împotriva hotărârii din 11 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru ca fiind depus în afara termenului legal,

constată:

La 29 iunie 2020, Macari Tudor a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin încălcarea dreptului de a nu fi tras ilegal la răspundere contravențională, încălcarea principiului prezumției nevinovăției și a dreptului la un proces echitabil și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 11 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru acțiunea depusă de Macari Tudor a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 16 martie 2021, prin intermediul poștei electronice, avocatul Ursu Elena, în interesele lui Macari Tudor, a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând repunerea apelului în termen, admiterea acestuia, casarea hotărârii din 11 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La 28 iunie 2021, Macari Tudor a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii din 11 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin încheierea din 05 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) CPC, a fost respinsă cererea depusă de avocatul Ursu Elena, în interesele lui Macari Tudor, privind repunerea în termen a apelului și a fost restituit

apelul lui Macari Tudor, ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

La 20 octombrie 2021, prin intermediul Oficiului poștal, Macari Tudor, a depus cerere de recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea acesteia, casarea încheierii din 05 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, cu soluționarea prin decizie problema respectivă.

În motivarea recursului Macari Tudor, a indicat că prin cererea din 25 noiembrie 2020, avocatul său Ursu Elena a informat instanța de judecată despre faptul că se află în afara teritoriului RM și este în imposibilitate de a se întoarce în RM din cauza pandemiei COVID-19 și a solicitat expedierea actelor de procedură la adresa de e-mail lina.gutu@gmail.com.

A menționat că nici la data de 11 februarie și nici până la data de 15 martie 2021 (data expedierii prin poșta electronică a dispozitivului hotărârii), avocatul Ursu Elena nu s-a aflat pe teritoriul RM iar recepționarea prin poșta electronică a unei scrisori a fost imposibilă.

A afirmat că după mai multe cereri adresate și acțiuni de executare, abia la data de 15 martie 2021 avocatul Ursu Elena a recepționat dispozitivul hotărârii din 11 februarie 2021.

Astfel, consideră neîntemeiat argumentul instanței de apel precum că avocatul nu a îndeplinit acțiunile necesare pentru protejarea dreptului de acces la instanță, or, comunicarea cu reprezentantul instanței de judecată demonstrează nenumăratele încercări întreprinse de avocatul Elena Ursu în vederea obținerii accesului la informație în vederea apărării dreptului reclamantului/apelant.

Totodată, a afirmat că din 01 februarie 2021, avocatul Ursu Elena are activitatea suspendată, iar expedierea unei scrisori recomandate unei persoane neîmpuțernicite cu această atribuție sunt acțiuni inadmisibile și ilegale și nicidecum nu pot fi apreciate ca dovadă a comunicării actului de procedură.

A mai menționat că nici hotărârea primei instanțe și nici încheierea instanței de apel nu au fost expediate părții interesate, Macari Tudor.

Consideră că termenul de ataca a început să curgă de la data de 15 martie 2021, iar apelul depus la 16 martie 2021 este în termen.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că copia încheierii din 05 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată la 19 octombrie 2021 la adresa electronică a avocatului Ursu Elena, indicată în mandatul avocațial seria MA nr. 1514554 din 14 aprilie 2020 și cererea de apel: lina.gutu@gmail.com (f.d. 2, 70).

Astfel, recursul declarat la 22 octombrie 2021 este în termen.

La 23 noiembrie 2021 în adresa Ministerului Justiției al RM și Inspectoratului General al Poliției a fost expediată copia recursului declarat de Macari Tudor, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 142).

Prin referința depusă la data de 06 decembrie 2021, Inspectoratul General al Poliției a solicitat respingerea cererii de recurs ca neîntemeiată.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Potrivit art. 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 362 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

Astfel, termenul de declarare a apelului prevăzut la art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, (dacă legea nu prevede altfel), indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Din materialele cauzei rezultă că la 11 februarie 2021 Judecătoria Chișinău, sediul Centru a pronunțat dispozitivul hotărârii, prin care a fost respinsă acțiunea depusă de Macari Tudor.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 16 martie 2021 avocatul Ursu Elena, în interesele lui Macari Tudor, a depus cerere de apel nemotivată, solicitând repunerea apelului în termen, admiterea acestuia și casarea hotărârii din 11 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La 28 iunie 2021, Macari Tudor a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii din 11 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Ca urmare, prin încheierea din 05 octombrie 2021, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) CPC, Curtea de Apel Chișinău a respins cererea depusă de avocatul Ursu Elena, în interesele lui Macari Tudor, privind repunerea în termen a apelului și a restituit apelul, ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu normele de drept citate supra și argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de respingere a cererii privind repunerea în termen al apelului și restituirea acestuia ca fiind tardiv, deoarece cererea de apel a fost depusă de avocatul Ursu Elena, în interesele lui Macari Tudor, peste termenul de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii prevăzut la art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă. Or, după cum rezultă din actele cauzei dispozitivul hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Centru a fost pronunțat la 11 februarie 2021, iar cererea de apel nemotivată a fost depusă de către avocatul Ursu Elena la 16 martie 2021, pe când termenul-limită de declarare al apelului a expirat la data de 13 martie 2021 (sâmbătă), cererea de apel urmând a fi depusă în următoarea zi lucrătoare 15 martie 2021.

Totodată, în conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Din normele legale citate supra rezultă că termenul de declarare a apelului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite solicită prin cerere acest lucru. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului de procedură. Totodată, prin prisma jurisprudenței CEDO, nemotivarea de către instanță a temeiurilor de repunere a apelului în termen sau repunerea neîntemeiată în termenul de apel reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil.

Avocatul Ursu Elena, în interesele lui Macari Tudor, deși a solicitat repunerea în termen a actului de procedură, totuși, contrar art. 116 din Codul de procedură civilă, nu a prezentat probe justificative ce ar confirma faptul imposibilității depunerii apelului în termenul de atac prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 75 alin. (4) din Codul de procedură civilă, culpa reprezentantului este echivalentă culpei părții.

Nu poate fi reținut argumentul invocat de Macari Tudor precum că cauza a fost examinată în absența sa și a reprezentantului său. Or, cert este faptul că recurentul a cunoscut că pe rolul Judecătorei Chișinău, sediul Centru se află spre examinare prezenta cauză civilă, recepționând la data de 05 august 2020 copia cererii de chemare în judecată și citația pentru ședința de judecată a primei instanțe fixată pentru data de 28 septembrie 2020, fapt ce se confirmă prin avizul poștal de recepție (f.d. 31, 33).

De asemenea, avocatul Ursu Elena în baza mandatului avocațial seria MA nr. 1514554 din 14 aprilie 2020, din numele clientului său Macari Tudor, la 25 noiembrie 2020 a depus cerere la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, prin care a solicitat examinarea cauzei în lipsa ei, din motiv că din cauza pandemiei cu COVID-19 nu poate reveni în țară (f.d. 48).

Totodată, se reține că la data de 16 februarie 2021 pe Portalul Național al Instanțelor: jst.instante.justice.md, a fost publicat dispozitivul hotărârii din 11 februarie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, copia dispozitivului

hotărârii din 11 februarie 2021 fiind expediată la adresa poștală a avocatului Ursu Elena (f.d. 65), însă nu se atestă date de recepționare.

Nu poate fi reținută nici alegația invocată de Macari Tudor precum că despre emiterea hotărârii din 11 februarie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru a aflat la 15 martie 2021, iar, termenul de declarare a apelului urmează a fi calculat din această dată, deoarece indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii, termenul de declarare a apelului de 30 de zile prevăzut la art. 362 din Codul de procedură civilă, curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel, dar nu de la data recepționării (comunicării) actului judecătoresc sau încetării circumstanțelor care au dus la omiterea termenului de procedură.

Este irelevant argumentul recurentului precum că culpa nedepunerii în termen a cererii de apel se datorează primei instanțe care nu i-a expediat dispozitivul hotărârii, iar expedierea actului de procedură în adresa avocatului care nu mai activează, licența căruia a fost suspendată, nu poate fi apreciată ca dovadă de comunicare a actului de procedură. Or, știind de existența prezentei cauze civile, la cererea căruia a fost inițiată urma să depună diligența și să întreprindă măsurile necesare pentru a-și proteja drepturile de acces la instanță, fiind obligat să se intereseze la intervale rezonabile de timp de soarta dosarului respectiv și să-și valorifice dreptul de atac al hotărârii primei instanțe în termenul prevăzut de lege.

Prin urmare, recurentul Macari Tudor nu a prezentat probe incontestabile ce ar indica aflare dânsului într-o veritabilă imposibilitate de a efectua actul de procedură în interiorul termenului legal.

La acest capitol se rețin dispozițiile art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care stipulează că, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Ține de menționat, că Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa promovează, cu consecvență cu titlu de principiu obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (*cauza Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007*).

Colegiul notează că respectarea termenelor legale constituie o obligație pozitivă a părților și are menirea să asigure buna funcționare a justiției, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de lege și doar în situația în care partea când înaintează o cerință de repunere în termen, o justifică prin probe pertinente și admisibile în temeiul art. 116, 118, 121, 122 și art. 362 din Codul de procedură civilă, prin care s-ar dovedi că omiterea termenului a fost cauzată din motive întemeiate. Or, admiterea spre examinare a unui apel tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În circumstanțele enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră ca fiind legală și întemeiată încheierea din 05 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Instanța de recurs accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele inserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încuviințarea exercitării unei căi ordinare de atac în urma rămânerii definitive a actului jurisdicțional valabil adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna de fapt încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Melnic c. Moldovei din 14 noiembrie 2006, definitivă din 14 februarie 2007, precum și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov c. Ucrainei, hotărârea din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008, unde se notează că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Macari Tudor.

Se menține încheierea din 05 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Macari Tudor împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Inspectoratului General de Poliție al Ministerului Afacerilor Interne cu privire la repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic